

Konsekvensutredning om fredningsområden på delar av kusten i Östersjön, dnr 00058-23

A. Allmänt

1. *Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå*

Efter hemställan från länsstyrelserna i Uppsala, Stockholm och Östergötland län föreslår Havs- och vattenmyndigheten (HaV) elva nya fredningsområden och ett ändrat i dessa län för att stärka bestånden av framför allt gädda och abborre. Ett nuvarande fredningsområde föreslås ska upphävas.

Nuvarande status för dessa bestånd är svaga och biologiska underlag från Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för akvatiska resurser, (SLU Aqua) pekar på att dessa arter är i behov av stärkt skydd. Syftet med förslaget är att freda särskilt viktiga lekområden för att stärka bestånden.

Avsikten är att föreslagna regeländringar ska föras in i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

2. *Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd*

Ett alternativ till de föreslagna ändringarna av fiskebestämmelserna är att förbjuda fisket helt på aktuell kuststräcka. Detta skulle förmodligen innebära att bestånden skulle återhämta sig snabbare än om visst fiske tillåts. HaV gör dock bedömningen att denna mer ingripande åtgärd inte är nödvändig. Bestånden kommer på sikt att uppnå god beståndsstatus också om fiske tillåts i den omfattning som nu föreslås.

Om de föreslagna ändringarna inte införs finns en stor risk för att beståndsstatus ytterligare försämrats, vilket skulle kunna leda till att fiske helt måste förbjudas eller att mer generella bestämmelser om fredningsperioder över hela kuststräckan måste införas.

3. *Uppgifter om vilka som berörs av regleringen*

De som berörs av regleringen är fritidsfiskare och möjligen någon enstaka yrkesfiskare. Yrkesfisket efter gädda är dock nästan obefintligt. De statistiska uppgifter som Havs- och vattenmyndigheten tidigare tagit fram med hjälp av Statistikmyndigheten SCB visar på att fritidsfisket står för cirka 99 procent av fångsterna av gädda och motsvarande siffra för abborre är 96 procent.

Eftersom det inte föreligger någon rapporteringskyldighet för fritidsfiskare saknas uppgifter om hur många fritidsfiskare som fiskar i berörda områden. Det saknas också uppgifter om fångsternas storleksordning och vilka redskap som används. Områdena också så pass få och små att det inte går att dra några slutsatser om fiskets omfattning ur den nationella enkätstudie om fritidsfiskets omfattning och påverkan som Havs- och vattenmyndigheten, med hjälp av Statistikmyndigheten SCB, tar fram vartannat år.

4. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förslaget innebär inga kostnadsmässiga konsekvenser.

Samtliga kategorier av fiskande har möjlighet att fortsätta fiska utanför fredningsområdena, som är storleksmässigt är mycket begränsade. I de fall det inte råder fiskeförbud under hela året, finns möjlighet att fiska under tillåten tid. Detta gäller också för eventuella yrkesfiskare. I förlängningen syftar åtgärderna till att förbättra beståndstatus för berörda arter, vilket bör leda till att fisket under övrig tid blir bättre för såväl fritidsfiskare som yrkesfiskare.

5. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Föreslagna beslut grundar sig på HaV:s bemyndiganden i 2 kap. 7 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen samt artiklarna 11.1 och 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december om den gemensamma fiskeripolitiken.

Artikel 11:1 ger en medlemsstat befogenhet att anta bevarandeåtgärder i områden som inte berör andra medlemsstaters fiskefartyg och som är nödvändiga för att kunna efterleva skyldigheter som bl.a. följer av art- och habitatdirektivet. Förutsättningen är att dess åtgärder är förenliga med de mål som fastställs i artikel 2 i förordningen.

Enligt artikel 20 får en medlemsstat vidta icke-diskriminerande åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskbestånd och för att bibehålla eller förbättra bevarandestatusen för de marina ekosystemen inom en gräns på tolv nautiska mil från dess baslinjer, förutsatt att unionen inte har antagit åtgärder för bevarande och förvaltning särskilt för detta område eller åtgärder som specifikt avser det problem som identifierats av den berörda medlemsstaten.

För båda artiklarna gäller att åtgärderna är minst lika strikta som åtgärderna enligt unionsrätten.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

EU:s gemensamma fiskeripolitik omfattar åtgärder för bevarande och förvaltning av levande marina akvatiska resurser, dvs. de akvatiska resurserna i haven. Det finns dock inte några bevarandeåtgärder på EU-nivå som motsvarar de föreslagna åtgärderna, utan förslaget innebär en komplettering av EU:s regelverk i syfte att förbättra bevarandestatusen i de aktuella vattnen, vilket överensstämmer med de mål och principer för den gemensamma fiskeripolitiken som anges i artiklarna 2 och 3 i (EU) nr 1380/2013.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

HaV föreslår att de nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 april 2024.

Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via HaV:s hemsida samt pressmeddelanden. Länsstyrelserna kommer att sprida information regionalt.

Någon tid för omställning eller liknande bedöms inte vara nödvändigt. Här kan nämnas att länsstyrelserna har genomfört en förankringsprocess inom respektive län i dialog med berörda fiskerättsägare.

B. Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

C. Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

D. Samråd

Av länsstyrelsens skrivelse till HaV framgår att länsstyrelsen har genomfört samråd med berörda fiskerättsägare och fiskets olika organisationer på regional nivå.

E. Kontaktperson

För eventuella frågor kontakta:

Martin Rydgren, 010-698 62 50

Martin Karlsson, 010-698 62 42